

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานป้องกันฮาเซพติดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการเรื่อง ตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 427 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 93 โรงเรียน ขนาดกลาง 136 โรงเรียน และขนาดเล็ก 198 โรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามคือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่รับผิดชอบปฏิบัติงานป้องกันฮาเซพติดในโรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน เป็นผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 396 คน เป็นผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลางจำนวน 272 คน และเป็นผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ 186 คน รวมทั้งสิ้น 854 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบ ซึ่งประกอบด้วย

1.1 สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 6 ข้อ

1.2 สถานภาพของอาจารย์ผู้รับผิดชอบงานป้องกันฮาเซพติดในโรงเรียน จำนวน 7 ข้อ

- ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย
- 2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน ในปีการศึกษา 2538 เป็นแบบสำรวจรายการ (check list) จำนวน 7 ข้อ
 - 2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุคิดในโรงเรียน ในปีการศึกษา 2538 เป็นแบบสำรวจรายการ จำนวน 6 ข้อ
- ตอนที่ 3 สภาพในการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นแบบสำรวจรายการ (check list) จำนวน 45 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย
- 3.1 ด้านการวางแผน จำนวน 4 ข้อ
 - 3.2 ด้านการปฏิบัติงาน จำนวน 35 ข้อ
 - 3.3 ด้านการติดตามและประเมินผล จำนวน 5 ข้อ
- ตอนที่ 4 ปัญหาในการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) ของลิเกิร์ต (Likert) จำนวน 34 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย
- 4.1 ด้านการวางแผน 4 ข้อ
 - 4.2 ด้านการปฏิบัติ 22 ข้อ
 - 4.3 ด้านการติดตามและประเมินผล 8 ข้อ

วิธีสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม เพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาปัญหา และสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการจัดดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ศึกษา ค้นคว้า จากเอกสาร สิ่งตีพิมพ์ วารสาร ผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับยาเสพติด
3. สอบถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

4. สอบถามข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับฮาเซพติดจากเจ้าหน้าที่ กองป้องกันฮาเซพติดให้โทษ สำนักนายกรัฐมนตรี้ และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามฮาเซพติดให้โทษในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
5. ศึกษานโยบายของสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันฮาเซพติดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
6. ศึกษานโยบายการดำเนินการป้องกันฮาเซพติดในนักเรียนก่อนประถม และประถมศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ
7. ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสาร รายงาน จากสำนักงานอนามัย กรุงเทพมหานคร
8. สร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมงานป้องกันฮาเซพติดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 ด้าน คือ
 - 8.1 การวางแผน
 - 8.2 การปฏิบัติงาน
 - 8.3 การติดตามและประเมินผล
9. นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษา พร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข
10. ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องและมีประสบการณ์ทางสุขศึกษา และทางการจัดดำเนินการป้องกันฮาเซพติดในโรงเรียนตรวจ พร้อมทั้งขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ถูกต้องและเหมาะสมกับการนำไปใช้
11. ปรับปรุงแบบสอบถาม และนำไปทดลอง (try out) กับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และครูผู้รับผิดชอบการดำเนินงานป้องกันฮาเซพติดในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตจังหวัดปริมณฑลที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร จำนวน 30 โรงเรียน และนำแบบสอบถามส่วนสภาพการดำเนินงานมาปรับปรุงแก้ไข แบบสอบถามส่วนปัญหาการดำเนินงานนำไปวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมการวิเคราะห์ TEP (Test Evaluation Program) ของศูนย์คอมพิวเตอร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.92

12. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม พร้อมกับให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ
ก่อนนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนในการเก็บข้อมูลดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหา-
วิทยาลัย ถึงสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการออกหนังสือแจ้ง
ไปยังผู้ว่าการเขต
2. ผู้ว่าการเขตแต่ละเขต ออกหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนหรืออาจารย์ใหญ่
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อแจ้งอนุญาตให้เก็บข้อมูล
3. ทำการเก็บข้อมูลกับผู้บริหารโรงเรียนในด้านการวางแผน และอาจารย์-
ผู้รับผิดชอบงานป้องกันสาเหตุคิดในโรงเรียน ในด้านการปฏิบัติงานและการติดตามและประเมิน
ผลการป้องกันสาเหตุคิดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีหนังสือแจ้งวัตถุประสงค์
ประสงค์ของการวิจัย การตอบแบบสอบถามส่งไปยังโรงเรียนประถมศึกษาทางไปรษณีย์ และ
ชี้แจงเองในโรงเรียนที่ไปเก็บเอง โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม 2539 ถึง 20
กุมภาพันธ์ 2539 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนเป็นฉบับสมบูรณ์สำหรับในการวิเคราะห์ จำนวน 386
ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.39 แยกเป็นแบบสอบถามจากโรงเรียนขนาดเล็ก 177 ฉบับ คิดเป็น
ร้อยละ 41.45 โรงเรียนขนาดกลาง 119 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 27.86 โรงเรียนขนาดใหญ่
90 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 21.07
4. นำแบบสอบถามที่ได้คืนมา ตรวจสอบความเรียบร้อย และนำข้อมูลไปวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป
เอส พี เอ เอส / พีซีพลัส (SPSS/Pc⁺) (Statistical Package for the Social
Sciences Personal Computer) ตามลำดับดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโรงเรียน นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง
3. แบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานป้องกันสาเหตุคิดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง
4. แบบสอบถามตอนที่ 4 เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานป้องกันสาเหตุคิดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เป็นรายชื่อและสรุปรวมในแต่ละด้าน โดยตีความหมายค่าเฉลี่ยรายชื่อ และโดยส่วนรวม ดังนี้
 - 4.50 - 5.00 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานป้องกันสาเหตุคิดมากที่สุด
 - 3.50 - 4.49 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานป้องกันสาเหตุคิดมาก
 - 2.50 - 3.49 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานป้องกันสาเหตุคิดปานกลาง
 - 1.50 - 2.49 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานป้องกันสาเหตุคติน้อย
 - 1.00 - 1.49 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานป้องกันสาเหตุคติน้อยที่สุด หรือไม่มีปัญหา
5. เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานป้องกันสาเหตุคิดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม และเป็นรายด้าน ตามขนาดของโรงเรียน โดยวิธีทดสอบค่า "เอฟ" (F-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยคำนวณสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่า "F" (F-test) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส/พีพีพลัส (SPSS/PC⁺)